

Työryhmä A

Kvantitatiiviset tutkimusmenetelmät

16.3. Hannele Keckman-Koivuniemi

Työryhmän alustukset

Sami Borg: Menetelmäopetuksen tietovaranto (FSD Yhteiskuntatieteellinen tietoaarkisto)

Sami Borgin aiheesta lisää PowerPoint-kalvoissa. Sami Borg esitteli FSD:n verkkosivuja. Hän kertoi lyhyesti muunmuassa eurooppalaisten tietoaarkistojen yhteenliittymästä CESSDAsta (<http://www.nsd.uib.no/Cessda/>), kansainvälisestä Madiera-tietokantahankkeesta, jossa FSD on mukana (<http://www.madiera.org/>) ja kansainvälisen yhteiskuntatieteellisen tutkimuksen keskuksen ICPSR:n (<http://www.icpsr.umich.edu/>) data-arkistosta.

Alustuksen jälkeen kysyttiin, onko FSD arkistoinut paneeliaineistoja ja kuinka laajoja harjoitusaineistoja nykyiseen MOTViin lisätään.

Tapani Alkula: Empiirisen sosiaalitutkimuksen kvantitatiiviset menetelmät -kurssi (Helsingin yliopisto, sosiologian laitos)

Tapani Alkula alusti verkkoon kirjoittamisesta. Esimerkkinä oli Helsingin yliopiston sosiologian laitoksen aineopintojen kvantitatiivisten tutkimusmenetelmien kurssi: Empiirisen sosiaalitutkimuksen kvantitatiiviset menetelmät sl. 2003 (<http://kaljaasi.it.helsinki.fi/lokari/kvanti/>). Kyse on pääaineopiskelijoiden ensimmäisestä varsinaisesta tutkimusmenetelmäkurssista, jossa luentojen lisäksi tehtiin Excel- ja SPSS-harjoituksia.

Alkula nosti esiin kolme tutkimusmenetelmä- ja verkko-opetukseen liittyvää asiaa:

1. Yhtenäinen oppimisketju
  - Miten onnistuu perus-, aine- ja syventävien opintojen menetelmäopetuksen yhteensovittaminen ja ketjuttaminen?
  - Tärkeää tietojen jakaminen opettajien kesken siitä, mitä opiskelijoille on opetettu peruskurssilla ja mihin kannattaisi myöhemmissä menetelmäopinnoissa keksittyä
2. Yhteinen metodipohja ja oppiaineelle tyypillinen osaaminen
  - Ihmistieteissä menetelmäopetus ja tutkimusaineistot ovat suurelta osin yhteiskäyttöön sopivia
  - Oppiaineiden erillisillä metodikursseilla käytetään lisäksi oman pätevuysalan esimerkkejä. Tästä löytyneekin ratkaisu teorian ja empirian erillisyyden ongelmaan
3. Esitystapa ja muoto
  - Verkkoon kirjoittaminen poikkeaa monin tavoin muista opetusmuodoista – tieto mm. esitettävä palasina ruuduilla

- Verkko-oppiminen tukee itsenäistä opiskelua. Sen avulla esim. helppo esitellä oheislukemistoja. (Alkulan esimerkkinä Juha Purasen laatima tilastotieteen sanasto: <http://noppa5.pc.helsinki.fi/uudet/dalhtm/sanasto.html>).

Alkulan esittelemällä kurssilla oli uutena osiona keskustelupalsta, joka Alkulan sanoin ”epäonnistui täydellisesti”. Palstalle pystyi lähettämään omalla nimellä kuhunkin harjoitukseen liittyviä kommentteja. Palstaa käytettiin hyvin vähän. Alkula visioi, että jatkossa opettaja voisi esittää palstalla valmiita kysymyksiä keskustelun herättämiseksi ja opiskelijaryhmät voisivat jättää harjoitustehtäviä muiden opiskelijoiden kommentoitaviksi.

Keskustelu

Alustuksen jälkeen puhuttiin mm. muiden osallistujien verkko-opetuksen keskustelupalstaan liittyvistä kokemuksista:

- Pekka Penttisen (Jyväskylän yliopisto. Kasvatustieteen laitos) webCT-kokemuksen mukaan keskustelua syntyy tarpeen vaatiessa, kun opiskelijat tarvitsevat lisätietoa
- Raine Valli (Jyväskylän yliopisto. Chydenius-instituutti) mainitsi, että ”pakko käydä palstalla kaksi kertaa” -pakote on toiminut
- Lisäksi keskusteltiin siitä, ettei verkko-opetus saisi työllistää opettajia liikaa
- Pohdittiin myös, onko keskustelu suojattomassa verkossa ei-luonteenomaista ihmiselle. Mennäänkö liikaa työkalun ehdoilla? Alkula totesi, ettei kurseilla vaihdeta suuria salaisuuksia, silti tekniikan ihannointi voi olla vaarallista. Seppo Pöntinen sanoi, että keskustelua ehkäisee ehkä pelko siitä, että ’sisäpuolinen’ tuttu lukee mokat. Tuomas J. Alaterä totesi, että chatit ovat nuorille tuttuja muissa, anonymiteetin sallivissa ympyröissä.

Alaterä totesi yhteenvedona, että verkko-opetusmateriaalia suunnittelevan pitää tehdä kolme rajausta: 1) onko kyse verkkokurssista vai distribuutiokanavasta? 2) järjestetäänkö opetus avoimessa vai suljetussa verkossa? ja 3) toteutetaanko verkko-opetus jollain oppimisalustalla (esim. webCT) vai avoimen verkon tekniikoin (esim. MOTV).

Lisäksi Raine Valli kysyi, käyttäkö joku muu videoita apuvälineinä menetelmäkurssilla. Hän on tehnyt verkosta löytyvillä ilmaisohjelmilla SPSS-videokäyttöoppaan. Videopätkistä koostuvassa, havainnollisessa oppaassa näytetään esim. miten dataa syötetään havaintomatriisiin.

Lisäksi keskusteltiin eri yliopistojen tutkimusmenetelmäkurssien käytännönjärjestelyistä: koko tiedekunnan yhteiset vai laitosten omat peruskurssit, opintoviikkojen vastaavuus eri oppiaineissa ja yliopistoissa, millaisia metodikursseja opintojen eri vaiheissa jne. Pekka Penttinen totesi, että opintojen alkuvaiheen tilastotieteen kurssi voi säilyttää matematiikkaa varovat opiskelijat eikä innostus ehkä herää enää myöhemmissäkään opintovaiheissa. Metodiopetus voisi olla hedelmällisintä aineopintovaiheissa.